

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ ТА
ІНФРАСТРУКТУРНОГО РОЗВИТКУ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ, РЕКРЕАЦІЇ ТА КРАЄЗНАВСТВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної
програми «Туризм і рекреація»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
к.е.н., доцент Оксана БЕРЕЗІВСЬКА

O. Bereziwska

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«ІНКЛЮЗИВНИЙ ТУРИЗМ»**

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ:

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 24 Сфера обслуговування

Спеціальність – 242 Туризм і рекреація

Освітньо-професійна програма – «Туризм і рекреація»

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки – 3, семестр – 5

Компонент освітньо-професійної програми – вибірковий, професійний.

Дні занять – відповідно до розкладу занять.

Консультації – онлайн і офлайн відповідно до графіку консультацій кафедри.

Мова викладання – українська.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА:

Іванюк Павло Володимирович - старший викладач кафедри туризму.

Контактна інформація:

Адреса: 80381, вул. В. Великого, 1,
м. Дубляни, Львівський район, Львівська
область, кім. 312.

e-mail: ivaniukpv@lnup.edu.ua

Телефон: +38-098-12-56-182

Викладач з 2-річним досвідом, автор та співавтор 5 наукових статей та 4 тез.

Читає освітні компоненти: Організація анімаційної та екскурсійної діяльності.

Наукові інтереси: дослідження туристичної і рекреаційної привабливості Західного регіону України та розробка нових туристичних маршрутів; історична анімація; збереження і популяризація культурної спадщини України; розробка екскурсій; активний туризм.

1. Анотація освітнього компонента.

Освітній компонент «Інклюзивний туризм» спрямований на ознайомлення студентів із сучасними підходами до забезпечення доступності у сфері туризму та врахування потреб людей з різними формами інвалідності. У межах курсу розглядаються соціальні, правові, технічні та організаційні аспекти створення інклюзивного середовища в туризмі, аналізуються кращі міжнародні та національні практики, інноваційні рішення й універсальний дизайн як основа формування безбар'єрного простору.

Особлива увага приділяється сучасним реаліям російсько-української війни, які суттєво трансформували соціальну структуру суспільства та актуалізували потребу розвитку інклюзивного туризму. Зростання кількості ветеранів війни, осіб з бойовими травмами, ампутаціями, посттравматичними стресовими розладами, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих груп населення обумовлює необхідність адаптації туристичних продуктів і дестинацій до нових викликів. У курсі розглядаються питання психологічної чутливості, етики взаємодії, реабілітаційного та терапевтичного потенціалу туризму, а також роль туризму у соціальній реінтеграції ветеранів та постраждалих від війни.

Курс надає здобувачам вищої освіти знання та практичні навички щодо розробки інклюзивних туристичних маршрутів, проведення оцінки доступності туристичних об'єктів, створення безбар'єрного екскурсійного середовища та формування туристичних пропозицій, орієнтованих на потреби різних соціальних груп з урахуванням принципів сталого розвитку та соціальної відповідальності бізнесу.

Освітній компонент "Інклюзивний туризм" є вибіркоким і належить до циклу професійної підготовки за освітньою програмою 242 Туризм і рекреація

галузі знань 24 Сфера обслуговування, який викладається в 5 семестрі в обсязі 3 кредитів. Підсумковий контроль – залік.

2. Мета та завдання освітнього компонента.

Метою викладання освітнього компонента є сформувати у студентів комплексне уявлення про проблему інклюзивності у сфері туризму, враховуючи досвід України та світу, забезпечити розуміння потреб людей з інвалідністю та ознайомити з методами створення доступного туристичного середовища, орієнтованого на задоволення потреб усіх категорій населення.

Завдання освітнього компонента полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти цілісного розуміння сутності інклюзії, її соціального значення та ролі у розвитку сучасного суспільства і туристичної галузі зокрема. Курс спрямований на засвоєння студентами нормативно-правових засад, що регулюють питання доступності та безбар'єрності у сфері туризму, а також на усвідомлення впливу різних типів інвалідності на організацію туристичної діяльності.

У межах дисципліни передбачається набуття знань щодо методів оцінки доступності туристичних об'єктів, інфраструктури та послуг, формування практичних умінь з проектування інклюзивних туристичних маршрутів і розробки адаптованих туристичних продуктів. Важливим завданням є ознайомлення студентів з інноваційними технологіями, що підвищують рівень доступності у туризмі, а також з кращими міжнародними й українськими практиками у сфері інклюзивного туризму.

Освітній компонент також спрямований на розвиток критичного мислення, аналітичних здібностей і здатності майбутніх фахівців ефективно вирішувати професійні завдання, пов'язані із забезпеченням інклюзивності та соціальної відповідальності туристичної діяльності.

3. Пререквізити: Безпека життєдіяльності та охорона праці, Правознавство та правове забезпечення, Організація туризму, Рекреалогія та рекреаційні комплекси світу, Організація анімаційної та екскурсійної діяльності.

4. Постреквізити: Організація готельного господарства, Туризм на природоохоронних територіях, Сільський туризм, Інноваційні технології у туризмі, Кваліфікаційна робота.

5. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм і рекреація» вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	К03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
Фахові (спеціальні) компетентності	К26. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу. К29. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.
Програмні результати навчання	ПРО1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів. ПР16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

6. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Всього годин	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Семестр	5	5
Кількість кредитів/годин	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи	42	10
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	14	4
• практичні заняття, год.	28	6
• лабораторні заняття, год.	-	-
• семінарські заняття, год.	-	-
Усього годин самостійної роботи	48	80
Форма контролю	залік	залік

7. Дидактична карта освітнього компонента

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	усьог о	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд.	с.р.	л		п	лаб.	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Інклюзивний туризм: історія розвитку в Україні та світі, актуальність та виклики у сучасному суспільстві	12	2	4			6	12	0,5	0,5			11
Тема 2. Правові аспекти	12	2	4			6	12	0,5	0,5			11

регулювання інклюзивного туризму: міжнародні та національні нормативно-правові акти												
Тема 3. Особливості організації туристичних послуг для осіб з інвалідністю	13	2	4			7	13	0,5	1			11,5
Тема 4. Туристична інфраструктура та транспорт в концепції безбар'єрності	13	2	4			7	13	0,5	1			11,5
Тема 5. Роль освіти та суспільної свідомості у інтеграції людей з інвалідністю у туризм	13	2	4			7	13	0,5	1			11,5
Тема 6. Інклюзивний туризм як засіб соціально-психологічної підтримки людей з інвалідністю	13	2	4			7	13	0,5	1			11,5
Тема 7. Розробка інклюзивних туристичних маршрутів: планування, адаптація, практичні аспекти. Доступність туристичних продуктів	14	2	4			8	14	1	1			12
Усього годин	90	14	28			48	90	4	6			80

Перелік соціальних, універсальних, “м’яких” навичок (soft skills)

1. допитливість – відбувається під час засвоєння теоретичного матеріалу та здійснення самостійної роботи з метою розширення знань з освітнього компонента;
2. наполегливість – проявляється під час виконання практичних робіт та індивідуальних завдань;
3. вміння працювати в команді - вміння слухати і поєднувати власні амбіції із колективною справою, вміння переконувати і знаходити компроміс, застосовується під час дискусійних обговорень, в ділових іграх, при опрацюванні практичних кейсів;
4. відповідальність – почуття обов’язку перед одногрупниками, необхідність пояснити причини невиконання чи невчасного виконання завдання та шляхи виправлення ситуації;
5. креативність, критичне мислення – вміння знаходити нестандартні нові рішення знайомих ситуацій, розуміння, аналіз, пошук вирішення

актуальних проблем у розрізі освітньої компоненти та висвітлення результатів під час занять, участь в конференціях і круглих столах, наукові публікації;

6. системне мислення – вміння планувати, ставити поточні та кінцеві цілі та реалізовувати їх, аналізувати складні ситуації, знаходити оптимальне рішення;

7. робота з інформацією – вміння збирати, аналізувати й оцінювати нову інформацію, задавати потрібні питання; орієнтуватися у широкому інформаційному полі сучасного світу.

Формат освітнього компонента – проведення лекцій і практичних занять та консультацій для кращого розуміння тем; виконання самостійної роботи здобувачами; проведення наукових досліджень та опублікування їх результатів (написання статей, тез конференцій, доповідей круглих столів і семінарів).

В карантинних умовах COVID-19 та воєнного стану в Україні допускається проведення лекцій і практичних занять у дистанційній формі з використанням платформ: Moodle, Microsoft Teams, Zoom, Skype, Viber.

Форми та методи навчання.

Лекційні заняття обов'язково супроводжуються мультимедійною презентацією і відбуваються у таких формах: лекція-діалог (лекція-бесіда), лекція-візуалізація, лекція-дискусія, проблемна лекція, лекція із запланованими помилками тощо. Практичні та семінарські заняття відбуваються у таких формах: робота в групах, мозкова атака, презентація, ділова гра, семінар-дискусія і т.д.

Стейкхолдери, практики, представники туристичного бізнесу, фахівці, залучені до викладання освітніх компонентів.

До викладання освітнього компонента долучаються представники органів державної виконавчої влади в галузі туризму, державних та приватних туристичних підприємств, туристичних кластерів, операторів, національних парків, підприємств готельно-ресторанного бізнесу, за участю яких проводяться так звані гостьові або виїзні заняття.

Остаточна оцінка розраховується наступним чином:

Види оцінювання Тема 1. Становлення науки	Кількість балів
Тема 1. Інклюзивний туризм: історія розвитку в Україні та світі, актуальність та виклики у сучасному суспільстві	14
Тема 2. Правові аспекти регулювання інклюзивного туризму: міжнародні та національні нормативно-правові акти	14
Тема 3. Особливості організації туристичних послуг для осіб з інвалідністю	15
Тема 4. Туристична інфраструктура та транспорт в концепції безбар'єрності	14
Тема 5. Роль освіти та суспільної свідомості у інтеграції людей з інвалідністю у туризм	14
Тема 6. Інклюзивний туризм як засіб соціально-психологічної підтримки людей з інвалідністю	15
Тема 7. Розробка інклюзивних туристичних маршрутів: планування, адаптація, практичні аспекти. Доступність туристичних продуктів	14
Разом	100 балів

Підсумкова оцінка з освітнього компонента “Інклюзивний туризм” виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики, підсумкової атестації	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Окрема тема або освітній компонент можуть бути перезараховані на підставі результатів навчання за неформальною або інформальною освітою.

Методи контролю та оцінювання

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, комбіноване, детальний аналіз відповідей студентів).

2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка (письмові відповіді на питання (контрольна робота, самостійна робота); виконання та оформлення схем, таблиць, діаграм; написання, есе, рефератів; підготовка презентацій; написання та опублікування статей, тез конференцій, доповідей круглих столів, семінарів).

3. Практична перевірка (виконання практичної роботи; аналіз виробничої інформації; рішення професійних завдань; ділові ігри; написання, оформлення та захист бізнес-планів).

4. Стандартизований контроль (тести).

5. Самоконтроль (самооцінка здобувачем вищої освіти якості засвоєного навчального матеріалу з дисципліни в цілому, змістовного модуля чи окремої теми на основі передбачених у робочих програмах або методичних рекомендаціях питань для самоконтролю).

6. Самооцінка (передбачає критичне ставлення здобувача вищої освіти до своїх здібностей і можливостей, об’єктивне оцінювання досягнутих результатів).

Види контролю: поточний контроль, залік.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Барна Н.В., Коротеева А.В. Інклюзивно-реабілітаційний туризм. Київ, 2020. 124 с.
2. Енциклопедія інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму, МОН України, Уманський держ.пед. унт імені Павла Тичини. Умань : ВПЦ «Візаві», 2019. 563 с.

Допоміжний

1. Сварник М.Г., Грибальський Я.І. Посібник з активного відпочинку та туризму для неповносправних. Львів: Товариство "Зелений Хрест", 2015. 150 с.
2. Мальська М.П., Гамкало М.З., Романів П.В. Активний туризм: теорія та практика: підручник. Київ : Видавництво «Каравелла», 2022. – 224 с.
3. Борисова О. В. Спеціалізований туризм : навч. посіб. Київ : Кондор, 2020. 360 с.
4. Мальська М., Бордун О., Антонюк Н. Медичний і оздоровчий туризм (міжнародні та національні аспекти). Навчальний посібник // М. Мальська, О. Бордун, Н. Антонюк – Київ, «Каравела», 2022. – 234 с.
5. Власенко І. В. Інклюзивний туризм: досвід Європи, проблеми та перспективи України Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2018. Вип. 2. С. 220-230. URL:<http://nbuv.gov.ua/UJRN/>
6. Макаренко С.В. Інклюзивний реабілітаційно-соціальний туризм –новий вид реабілітації інвалідів в Україні / Макаренко С.В. //Матеріали І Міжнародного симпозіуму інклюзивного туризму. – 27–29 жовтня 2016 р.
7. Edward Karczewski. Wpływ aktywności turystycznej na równowagę duchową i zdrowie człowieka. Zeszyty Naukowe. Turystyka i Rekreacja. 2013. № 2(12). S. 75–87.
8. Ясеновська М., Зіненко О. Кращі практики інклюзії. Демократія та права людини. 2020. URL: <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/16600.pdf>
9. Крупа О. М., Боруцька Ю. З., Іванюк П. В. Наукові дослідження інноваційних напрямів повоєнного відновлення туристично-красознавчої та рекреаційно-екскурсійної галузей в Україні. Наукові перспективи: журнал. 2024. № 8(50), 2024. С. 450-459. Іванюк, П., &
10. Боруцька, Ю. (2024). Анімаційно-екскурсійна діяльність і природотерапія як способи реабілітації для людей з інвалідністю та посттравматичним синдромом. Економіка та суспільство, (66). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-63>.
11. Іванюк П. Вплив активного туризму на психофізичне здоров'я українців. Контексти активного туризму / Матеріали наук.-практ. конф. Львів, 2024. С. 31–33.

Інформаційні ресурси

- 1) Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки Університету, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:

- Наукова бібліотека Університету, м. Дубляни вул. В. Великого, 1.
- Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України, вул. Стефаника, 2;
- Львівська обласна наукова бібліотека, просп. Шевченка, 13;
- Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ, вул. Драгоманова, 17;
- Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки, вул. Мулярська, 2а.

2) Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:

<https://www.tourism.gov.ua/> - Державне агентство розвитку туризму України

<https://www.ntoukraine.org> - Національна туристична організація України.

<https://stat.gov.ua/> – Державна служба статистики України.

<http://www.lv.ukrstat.gov.ua/> - Головне управління статистики у Львівській області.

<https://www.wttc.org/> – Всесвітня рада з подорожей та туризму.

<https://moodle.lnup.edu.ua/> - Віртуальне навчальне середовище.

Силабус освітнього компонента розглянутий та схвалений на засіданні кафедри туризму, рекреації та краєзнавства

Протокол №1 від 25 серпня 2025 року

В.о. завідувача кафедри _____

Оксана КРУПА

Погоджено навчально-методичною комісією спеціальності Туризм і рекреація

Протокол № 1 від 27 серпня 2025 року

Голова НМКС _____

Оксана КРУПА

Затверджено рішенням навчально-методичної ради факультету землепорядкування та інфраструктурного розвитку

Протокол №1 від 28 серпня 2025 року

Голова НМРФ _____

Павло КОЛОДІЙ